

УДК 336.717

Внукова Наталія Миколаївна, д-р екон. наук, проф.Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця, м. Харків, Україна, vnukova25@rambler.ru**Кучер Юлія Леонідівна**, магістрант, Харківський національний університет будівництва та архітектури, м. Харків, Україна. Shikucher@mail.ru**ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ В УКРАЇНІ**

Досліджено та узагальнено основні підходи до економічного змісту поняття «переказ коштів». Проаналізовано сучасний ринок грошових переказів в Україні. Проведено аналіз міжнародних платіжних систем за критеріями; визначено найбільш ефективну платіжну систему із максимальним рівнем довіри споживачів; методом ранжування обрано валюту, якій споживачі надають перевагу під час переказу коштів. Надано рекомендації, щодо вдосконалення процесу переказу коштів у банках.

Ключові слова: платіжна система, переказ коштів, ринок грошових переказів, іноземна валюта, валютний ризик, безпека та надійність платіжних систем.

УДК 336.717

Внукова Наталия Николаевна, д-р екон. наук, проф.Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця, г. Харьков, Украина. vnukova25@rambler.ru**Кучер Юлия Леонидовна**, магістрант, Харьковский национальный университет строительства и архитектуры, г. Харьков, Украина. Shikucher@mail.ru**ОРГАНИЗАЦИЯ ПЕРЕВОДА СРЕДСТВ В УКРАИНЕ**

Исследованы и обобщены основные подходы к экономическому содержанию понятия «перевод средств». Проанализирован современный рынок денежных переводов в Украине. Проведен анализ международных платежных систем по критериям; определена наиболее эффективная платежная система с максимальным уровнем доверия потребителей; методом ранжирования избрано валюту, которой потребители отдают предпочтение во время перевода средств. Предложены рекомендации относительно усовершенствования процесса перевода средств в банках.

Ключевые слова: платежная система, перевод средств, рынок денежных переводов, иностранная валюта, валютный риск, безопасность и надежность платежных систем.

UDK 336.717

Vnukova Nataliya Nikolayevna, Doctor of Economics, ProfessorKharkov national economic University them. S. Kuznets, Kharkov, Ukraine. vnukova25@rambler.ru**Kucher Juliya Leonidovna**, Msc.Kharkiv national University of construction and architecture, Kharkov, Ukraine. Shikucher@mail.ru**ARRANGEMENT OF MONEY TRANSFERS IN UKRAINE**

The paper investigates and summarizes the main approaches to economic content of the concept "money transfer". It analyzes the modern market of money transfers in Ukraine. It gives analysis of international payment systems against certain criteria; determines the most efficient payment system with the highest level of consumer confidence; using ranking method selects the currency preferred by customers when transferring funds. It offers recommendations regarding the improvement of the money transfer process in banks.

Key words: payment system, money transfer, money transfer market, foreign currency, currency risk, payment systems safety and reliability.

Постановка проблеми

Нестабільна фінансова ситуація, що на даний момент склалася в Україні, спонукає населення до збереження своїх коштів та можливості мінімізувати імовірні валютні ризики під час переказу. Організація переказу коштів є актуальною темою як для споживачів даної послуги, так і для уповноважених банків, що виконують ці операції. Оскільки одним з найбільш розповсюджених методів переказу коштів виступає застосування міжнародних платіжних систем, а діяльність банківських установ з використанням даних систем не є досконалою і не викликає максимальної довіри населення, ця проблема є актуальною та потребує детального розгляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню економічного змісту та організації грошових переказів присвячені праці

таких вчених: А. Гайдуцького [1], А. Герасимовича [2], О. Садовської [3], Orozco M. [4], А. Рогача [5] та ін. Але питання організації переказу коштів вивчається і надалі, тому що існує велика конкуренція між банками щодо надання цих послуг, адже фінансові установи пропонують своїм споживачам різні нововведення, використовуючи ефективні платіжні системи.

Останнім часом істотно зросла увага науковців і вчених до визначення поняття «переказ коштів», але більшість з них не знаходять єдиної думки, щодо економічного змісту терміну. Так, наприклад, Chihown A. [7] вважає, що переказ коштів – це важливий комплекс питань, з якого в свою чергу складаються певні проблеми міграції населення, забезпеченості громадян, банківської політики і відносин між країнами в цілому. Як вважає О. Садовська [3], проблеми, що виникають під час переказу коштів, пов'язані, насамперед із новизною в економічній науці даного виду послуг, а також недостатньою організацією нагляду за обліком переказів коштів у різних країнах. На думку Orozco M. [4], грошові перекази – це лише частка доходів мігрантів, які вони добровільно відправляють своїм близьким закордон.

Основний матеріал

З урахуванням вищезазначених думок, авторами було обране офіційне тлумачення економічного змісту терміну переказ коштів як руху певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі [8].

Визначення поняття, а також нагляд за діяльністю платіжних систем, який бере на себе центральний банк на території країни, неможливі без законодавчого регулювання.

Основа законодавства, що регулює діяльність платіжних систем України – це Закон України «Про платіжні системи і переказ грошових коштів» [9], ухвалений 2001 року. Але до теперішнього часу суттєво змінилася ситуація на фінансовому та платіжному ринках, швидко розвиваються новітні види послуг, утворюються нові системи та інструменти, тому виникла необхідність вносити до нього зміни для розвитку конкурентоспроможної національної інфраструктури [10].

Ринок грошових переказів дуже активний в усьому світі, що є наслідком глобалізації міжнародного ринку праці. За даними Світового банку, з 2000 року обсяги транскордонних переказів зросли у чотири рази, перевищили 500 млрд доларів США і, за прогнозами, щорічно зростатимуть на 7–8 % [10].

За повідомленням Національного банку України, у 2013 році грошові перекази з-за кордону в Україну зросли на 13,4 % і склали \$8,5 млрд. Співвідношення обсягів грошових переказів до ВВП збільшилася до 4,7 % від ВВП країни (у 2010–2012 роках воно становило 4,3 %). Найбільше грошей в Україну надійшло з Росії – \$2,7 млрд. З країн ЄС (в основному з Німеччини, Греції, Кіпру та Італії) перевели \$2,3 млрд, з США – близько \$740 млн. З України за цей же час переказали \$1,7 млрд [6].

Платіжні системи сьогодні є високотехнологічними, вони надають можливість здійснювати масштабні грошові перекази за лічені хвилини. Саме тому, має бути чітко організований особливий нагляд за їхньою діяльністю, саме тому виникає потреба посилити повноваження НБУ, а також інших державних органів, зокрема, Держфінмоніторингу для здійснення контролю, безпечності та прозорості грошових переказів.

Україна ще не дійшла до європейських масштабів функціонування послуг з переказу коштів, проте перспектива розвитку ринку грошових переказів в Україні з кожним роком зростає [6]. Грошові перекази відрізняються за вартістю послуг і за швидкістю. Ця економічна категорія набуває обертів на платіжному ринку. Рахуючи, що попит породжує пропозицію, перед споживачами постає важливе питання вибору найефективнішої платіжної системи з гарантією захисту їх коштів.

Банки України співпрацюють з різними міжнародними системами з надання послуг на ринку грошових переказів, наприклад, з такими як: Express to family, Системою термінових грошових переказів «ХАЗПИ», Western Union, UniStream, Visa Money Transfer, Money Gram, SWIFT та ін. Використання банками України різних міжнародних платіжних систем є

позитивним явищем у здійсненні операцій з переказу грошових коштів, адже клієнти безпосередньо мають можливість обрати для себе найбільш привабливі та вигідні умови переказу коштів із мінімізацією валютних ризиків, тому що не всі платіжні системи є такими надійними і без ризиковими, якими здаються на перший погляд.

Авторами було проведено аналіз найпопулярніших міжнародних платіжних систем. Особлива увага приділялась наступним критеріям: рівню довіри споживачів до платіжної системи, рівню забезпечення фінансової грамотності населення, рівню максимальної безпеки та рівню захисту прав споживачів.

У ході аналізу було обрано 22 міжнародні системи переказу коштів, створені нерезидентами, які 2012 року найбільше використовувалися за думкою Управління нагляду (оверсайта) за платіжними системами [11]. З метою визначення вагомих показників за рішенням 5 експертів серед 22 платіжних систем було використано метод ранжування, сутність якого полягає в розміщенні об'єктів вимірів у порядку їхньої переваги та важливості. Результати дослідження представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Оцінка об'єктів експертизи

Платіжна система	Оцінка експертів				
	№1	№2	№3	№4	№5
"АЛЛЮР" (ЗАТ "КОКК", Росія)	7	4	6	6	5
"Блиц" ("Сбербанк России ОАО", Росія)	14	16	14	13	14
"Быстрая почта" (ЗАТ "Райфайзенбанк", Росія)	13	12	15	14	13
"Золотая корона - денежные переводы" (РНКО "Платежный центр", Росія)	21	18	20	19	21
"ЛИДЕР" (НКО ЗАТ "ЛИДЕР", Росія)	16	15	17	16	17
"Юнистрим" (КБ "Юнистрим", Росія)	20	21	21	20	22
BLIZKO (ВАТ "АКБ"Связь-Банк", Росія)	12	13	12	11	12
Caspian (ВАТ "Заминбанк", Азербайджан)	9	8	8	5	8
Coinstar (Coinstar Money Transfer Ltd., Великобританія)	11	11	10	15	11
CONTACT (АКБ "РУССЛАВ-БАНК", Росія)	19	20	19	22	19
Faster (АТ "БТА Банк", Кзахстан)	10	10	11	10	10
IntelExpress (ТОВ МФО "Интел Экспрес Джорджія", Грузія)	6	7	7	9	9
Interexpress (АКБ "Интеркооп-банк", Росія)	5	6	5	7	6
MEEST (MEEST CORPORATION INC., Канада)	3	3	3	3	1
MIGOM (НКО ЗАТ "МИГОМ", Росія)	17	19	18	17	18
MoneyGram (MoneyGram Paymrent Systems, Inc., США)	18	17	16	18	16
RIA (Continental Exchange Solutions, Inc., США)	4	5	4	4	4
VIGO (Vigo Remittance Corp., США)	2	2	1	1	3
Western Union (Western Union Financial Service, Inc., США)	22	22	22	21	20
Xpress Money (Xpress Money Services Ltd., Великобританія)	1	1	2	2	2
Анелик (КБ "Анелик РУ", Росія)	15	14	13	12	15
ХАЗРИ (ВАТ "Капітал Банк", Азербайджан)	8	9	9	8	7

Розрахунок суми квадратів відхилень суми рангів кожного об'єкта експертизи від середнього арифметичного рангів, тобто розрахунок S , представлений у табл. 2.

Таблиця 2

Розрахунок суми квадратів відхилень суми рангів кожного об'єкта експертизи від середнього арифметичного рангів

Платіжна система	Сума рангів	Відхилення	Відхилення ²
"АЛЛЮР" (ЗАТ "КОКК", Росія)	28	- 29,5	870,25
"Блиц" ("Сбербанк России ОАО", Росія)	71	13,5	182,25
"Быстрая почта" (ЗАТ "Райфайзенбанк", Росія)	67	9,5	90,25
"Золотая корона - денежные переводы" (РНКО "Платежный центр", Росія)	99	41,5	1722,25
"ЛИДЕР" (НКО ЗАТ "ЛИДЕР", Росія)	81	23,5	552,25
"Юнистрим" (КБ "Юнистрим", Росія)	104	46,5	2162,25
VLIZKO (ВАТ "АКБ"Связь-Банк", Росія)	60	2,5	6,25
Caspian (ВАТ "Заминбанк", Азербайджан)	38	-19,5	380,25
Coinstar (Coinstar Money Transfer Ltd., Великобританія)	58	0,5	0,25
CONTACT (АКБ "РУССЛАВ-БАНК", Росія)	99	41,5	1722,25
Faster (АТ "БТА Банк", Казахстан)	51	-6,5	42,25
IntelExpress (ТОВ МФО "Интел Экспрес Джорджія", Грузія)	38	-19,5	380,25
Interexpress (АКБ "Интеркооп-банк", Росія)	29	-28,5	812,25
MEEST (MEEST CORPORATION INC., Канада)	13	-44,5	1980,25
MIGOM (НКО ЗАТ "МИГОМ", Росія)	89	31,5	992,25
MoneyGram (MoneyGram Paymrent Systems, Inc., США)	85	27,5	756,25
RIA (Continental Exchange Solutions, Inc., США)	21	-36,5	1332,25
VIGO (Vigo Remittance Corp., США)	9	-48,5	2352,25
Western Union (Western Union Financial Service, Inc., США)	107	49,5	2450,25
Xpress Money (Xpress Money Services Ltd., Великобританія)	8	-49,5	2450,25
Анелик (КБ "Анелик РУ", Росія)	69	11,5	132,25
ХАЗРИ (ВАТ "Капітал Банк", Азербайджан)	41	-16,5	272,25
Всього	1265		
Середнє значення	57,5		

Достовірні експертні оцінки можуть бути отримані при дотриманні умов високого ступеню узгодженості думок фахівців з досліджуваної проблеми. Для отримання узагальненого уявлення про узгодженість думок експертів було визначено коефіцієнт конкордації за формулою:

$$W = \frac{12S}{N^2(m^2 - m) - N \sum_{j=1}^m T_j^2}, \quad (1)$$

де S – сума квадратів відхилень суми розрахунків кожного об'єкта експертизи від середнього арифметичного рангів;

m – число об'єктів експертизи;
 N – число експертів;
 T_j – показник рівних рангів призначених j-тим експертом.

Розрахований показник дорівнює $W = \frac{12 * 21641,5}{5^2 * (22^3 - 22)} = 0,98$.

Залежно від ступеня узгодженості думок експертів коефіцієнт конкордації може приймати значення від 0 до 1. Таким чином, розрахований коефіцієнт конкордації перевищує значення 0,7 і дорівнює 0,98 – це свідчить про високу узгодженість думок експертів.

Для коефіцієнта конкордації також було розраховано X^2 - критерій Пірсона за формулою:

$$X^2 = \frac{12S}{Nm(m+1) - \frac{1}{m-1} \sum_1^n T_j^2}, \quad (2)$$

Розрахований показник $X^2 = \frac{(12 * 21641,5)}{5 * 22 * 23} = 102,65$.

З використанням Excel ХИ2ОБР було розраховано табличне значення X^2 , яке дорівнювало 9,49.

Оскільки розраховане значення перевищувало табличне, можна стверджувати, що думки експертів погоджуються щодо пріоритетності платіжних систем відповідно до коефіцієнта конкордації, результати порівнянь представлені в табл. 3.

Таблиця 3

Матриця порівнянь міжнародних систем переказу коштів

Платіжна система	Western Union	Золотая корона	Money Gram	Юнистрим	ХАЗРИ	CONTACT
Western Union	1	4,015	5,075	2,05	6,355	2,99
Золотая корона	0,24907	1	5,755	0,29806	6,88	0,25157
MoneyGram	0,19704	0,17376	1	0,23613	6,535	0,29455
Юнистрим	0,4878	3,355	4,235	1	5,915	6,92
ХАЗРИ	0,15736	0,14535	0,15302	0,16906	1	0,14892
CONTACT	0,33445	3,975	3,395	0,14451	6,715	1

Отже, за допомогою матриці порівнянь міжнародних систем переказу коштів виявлено найбільш популярну - Western Union.

Усі фінансові показники є рівнозначними між собою, але для розрахунку інтегрального показника слід визначити вагу кожного показника.

Для визначення ваги кожного показника було використано метод Т. Сааті, тобто побудована ієрархічна модель, на основі якої розраховано пріоритет (на основі суджень експертів) кожної з наведених вище міжнародних систем переказу коштів, результати представлені на рисунку.

Таким чином, серед шести міжнародних систем переказу коштів найбільш популярною, на думку експертів, є Western Union – 0,325, вона має найвищий рівень довіри населення. На другому місці – Юнистрим – 0,221, третьою є CONTACT – 0,156, потім Золотая корона – 0,115, на п'яте місце експерти встановили MoneyGram – 0,058, а останнє місце зайняла ХАЗРИ – 0,025.

Для подальшого аналізу необхідно встановити пріоритет валюти переказу коштів, таким чином з використанням ранжування для оцінки інтегрального показника було вибрано 6 основних міжнародних систем переказу коштів і три валюти, які представлено в табл. 4.

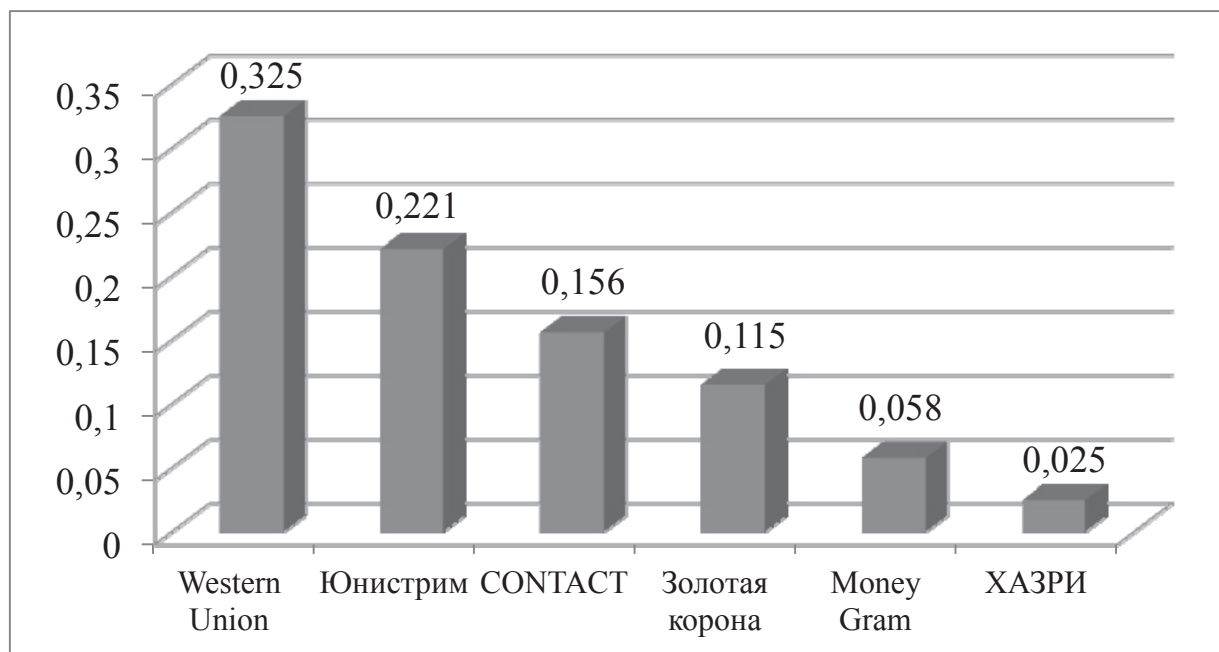

Рисунок. Пріоритети міжнародних систем переказу коштів

Таблиця 4

Основні міжнародні системи переказу коштів

№ з/п	Код валюти	Сума переказів з України, тис. одиниць валюти					
		Western Union	Золотая корона	Money Gram	Юнистрим	ХАЗРИ	CONTACT
1	USD	138 311	28 269	19 347	46 275	364	33 739
2	EUR	16	1 456	31 057	4 936	0	4 321
3	RUB	2	380 430	0	358 131	0	261 132
	X _i найгірше	2	1 456	0	4 936	0	4 321
	X _i найкраще	138 311	380 430	31 057	358 131	364	261 132

Далі проведено оцінку інтегрального показника, який відображає стан платіжної системи в цілому, надає її узагальнюючу характеристику, за наступною формулою:

$$I_{ij} = \frac{\sum_{i=1}^n k_i \cdot z_{ij}}{\sum_{i=1}^n k_i}, \quad (3)$$

де k – значимість показників;

z_{ij} – стандартизоване значення і-того платіжної системи z-тої валюти;

n – кількість стандартизованих показників.

Значення інтегральної оцінки змінюється від 0 до 1. Чим ближче інтегральна оцінка до 1, тим стабільніша діяльність платіжної системи.

Стандартизовані показники визначаються за наступними формулами:

Для показників стимуляторів –
$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - x_{i \min}}{x_{i \max} - x_{i \min}} \quad (4)$$

Для показників дестимуляторів –
$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - x_{i \max}}{x_{i \min} - x_{i \max}} \quad (5)$$

Значення стандартизованих показників для розрахунку інтегрального показника представлені в табл. 5.

Таблиця 5

Значення стандартизованих показників

Код валюти	Western Union	Золотая корона	Money Gram	Юнистрим	ХАЗРИ	CONTACT
USD	1,0000	0,0708	0,6230	0,1170	1,0000	0,1146
EUR	0,0001	0,0000	1,0000	0,0000	0,0000	0,0000
RUB	0,0000	1,0000	0,0000	1,0000	0,0000	1,0000

На основі стандартизованих показників у табл. 6 представлено розраховане значення інтегрального показника для кожної окремої валюти.

Таблиця 6

Значення інтегрального показника

Код валюти	Значення інтегрального показника
USD	0,50
EUR	0,17
RUB	0,46

Таким чином, розрахунки інтегрального показника для 6 міжнародних систем переказу коштів, показали, що на першому місці знаходиться USD, інтегральний показник якого є максимальним серед усіх досліджуваних валют і складає 0,50, тобто стан даної валюти знаходиться на високому рівні, є надійним і їй споживачі послуг надають перевагу. На другому місці знаходиться RUB – 0,46, а третє місце зайняв EUR – 0,17.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Основою для України має стати досвід новітніх впроваджень та законодавче регулювання платіжних систем у розвинутих країнах світу. Ефективне, надійне і безперервне функціонування платіжних систем ґрунтується на оверсайті, прозорій конкуренції, захисті прав усіх учасників ринку платежів і остаточних споживачів, зміцненні безпеки [11].

Для того, щоб банки, використовуючи платіжні системи стали уповноваженими зберігачами персональних даних про особу та її активи, мали високий рівень довіри необхідна:

- 1) ефективна розробка і впровадження нормативної бази на виконання закону;
- 3) чесний конкурентний ринок;
- 4) захист прав споживачів;
- 5) подальший розвиток платіжної інфраструктури.

Важливо вдосконалювати процес організації переказу коштів і розробляти необхідні рекомендації з метою мінімізації валютного ризику для більшого обсягу переказів, а також максимально використовувати міжнародні платіжні системи для здійснення операцій з переказу грошових коштів в іноземній валюті, що буде причиною зростання доходів банків.

Список використаної літератури

1. Гайдуцький, А.П. Облігації для мігрантів: незадіяні можливості [Текст] : Дзеркало тижня. 2010. – № 20. – С. 12.
2. Герасимович, А. М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2004. – 599 с.
3. Садовская, Е. Денежные переводы трудовых мигрантов: динамика, роль в мигрантских домохозяйствах и сообществах Центральной Азии [Текст] : Труд в Казахстане. – 2006, – № 4. – С. 54.
4. Orozco, M. Sending money home. Can remittances reduce poverty? [Text]: // Id 21 insight. – № 60. – 2006. – January. – P.1.
5. Рогач, О. І. Міжнародні фінанси [Текст] : Підручник / О. І. Рогач. – К.: Либідь,

2003. – 784 с.

6. УКРИНФОРМ [Електронний ресурс] / Єдине національне інформаційне агентство України. – Режим доступу: \www/ URL: http://www.ukrinform.ua/rus/news/v_2013_godu_ukraintsi_pereveli_iz_za_granitsi_47_vvp_nbu_1618168

7. Chimhown, A, Assessing the impact of migrant workers' remittances on poverty [Text]: / Piesse J., Pinder C. – London: EDIAS Conference. – 24–25 November 2003. – P. 11.

8. Переказ коштів [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НБУ. – Режим доступу: \www/ URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123515&cat_id=123512

9. “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” [Електронний ресурс] / Закон України від 05.04.2001 № 2346-III. – Режим доступу: \www/ URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

10. Підвисоцький, Р. “Майбутнє платіжного ринку – безконтактні платіжні інструменти і широке використання електронних грошей” / Р. Підвисоцький, Ю. Матвійчук // Вісник Національного банку України. – 2013, – № 7. – С. 3–10.

11. “Внутрішньодержавні і транскордонні перекази за підсумками 2012 року” // Вісник Національного банку України. – 2013, – № 3. – С. 12–19.

References

1. Gaydutskiy, A.P. (2010), “Bonds for migrants: untapped opportunities”, Mirror of the week [“Obligacii dlia migrantiv: nezadiiani mozhlivosti”, Dzerkalo tyzhnia], No. 20, P. 12.

2. Gerasimovich, A.M., Alekseenko, M.D., Parasi-Vergunenko, I.M. (2004), Analysis of banking activities [Analiz bankivskoi diialnosti], Kyiv, 599 p.

3. Sadovskaya, E. (2006), “Cash remittances from labour migration: dynamics, role in migrant households and communities of Central Asia”, Work in Kazakhstan [“Denezhnie perevody trudovyh migrantov: dinamika, rol v migrantskih domohoziaistvah i soobshestvah Centralnoi Azii”, Trud v Kazahstane], No. 4, P. 54.

4. Orozco, M. (2006), “Sending money home. Can remittances reduce poverty?”, No. 60, P.1.

5. Rogach, A.I. (2003), International Finance [Mizhnarodni finansy], Lybid, Kyiv, 784 p.

6. UKRINFORM [Ukrinform], available at: http://www.ukrinform.ua/rus/news/v_2013_godu_ukraintsi_pereveli_iz_za_granitsi_47_vvp_nbu_1618168

7. Chimhown, A. (2003), “Assessing the impact of migrant workers' remittances on poverty”, No. 24, P. 11.

8. Transfer of funds [Perekaz koshtiv], available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123515&cat_id=123512

9. “On payment systems and funds transfer in Ukraine” [“Pro platizhni systemy ta perekaz koshtiv v Ukraini”], available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

10. Podvysotsky, R. (2013), “Was the Future of payments-market - contactless electronic payment instruments and the extensive use of e-money”, Bulletin of the National Bank of Ukraine [“Maibutnie platizhного rynku – bezkontaktни platizhни instrument i shyroke vykorystannia elektronnyh groshei”, Visnyk Nacionalnogo Banku Ukrainy], No. 7, P. 3-10.

11. “Domestic and cross-border transfers by 2012”, Bulletin of the National Bank of Ukraine, (2013) [Vnutrishnioderzhavni i transkordонni perekazy za pidsumkamy 2012 roku, Visnyk Nacionalnogo Banku Ukrainy], No. 3, P. 12–19.

Поступила в редакцию 06.05 2014 г.